

17.09.2014

Vzdelávanie osôb so zdravotným postihnutím

Škola umožňuje vzdelanie - vzdelanie umožňuje zamestnanie - zamestnanie umožňuje sebestačnosť - sebestačnosť podmieňuje dôstojnosť a sebaúctu.

Som toho názoru, že každá škola by mala mať svoju vlastnú tvár, svoj vlastný rukopis a riaditeľstvo musí byť nositeľom modelu kvality školy. Tá naša je súčasťou Inštitútu, ktorý poskytuje komplexné rehabilitácie žiakom so zdravotným postihnutím. U nás propagujeme myšlienku, že komplexná rehabilitácia je najlepší prostriedok k tomu, aby mladý človek bol úspešne integrovaný do spoločnosti. To nie je o tom, že sa má človek s postihnutím na celý život zavrieť do špeciálnej školy, alebo ústavu. To je o tom, že my chceme, aby bol človek integrovaný a pre tú integráciu ho musíme čo najlepšie pripraviť. A pripraviť ho môžeme v špeciálnom zariadení, kde sa mu venujú komplexne, to znamená, že po stránke pedagogicko – výchovnej, pracovnej, sociálnej, liečebnej a voľnočasovej rehabilitácie.

Neformálne sa človek rozvíja počas celého svojho života. Formálne len počas určitého obdobia najčastejšie počas obdobia detstva a dospelosti. Celoživotné vzdelávanie je dnes už samozrejmosťou a nie je profesiou, kde by tento inštitút neexistoval alebo nemal opodstatnenie. Denný vzdelávací proces v našich pomeroch končí pre občana zhruba okolo 23 roku veku. Špecifikum vo vzdelávaní je zohľadňované hlavne v smere zdravotného postihnutia. Toto vzdelávanie na základnej a strednej úrovni poskytujú zdravotne postihnutým špeciálne školy koncipované pre jednotlivé druhy a kombinácie postihnutia.

Špecifikum vo vzdelávaní zohľadňujúc aj rehabilitačné ciele prezentuje Inštitút pracovnej rehabilitácie občanov so ZP v Bratislave. Ide o inštitúciu zastrešujúcu potreby a požiadavky zdravotne postihnutých občanov. IPR vykonáva aj neformálny dohľad a poradenstvo pre zdravotne postihnutých občanov v Slovenskej republike v zmysle ich nárokovateľného finančného zabezpečenia, a to v tesnej komunikácii so zdravotne postihnutým občanom a Sociálnou poisťovňou.

Proces komplexnej pracovnej rehabilitácie realizovaný cielene pre telesne postihnutých, chorých a zdravotne oslabených žiakov v profesijnej príprave, a tiež pre ostatných zdravotne postihnutých občanov v dospelom veku, je zložitým procesom zameraným na obnovenie, navrátenie. Obnovenie a navrátenie smeruje k dvom základným atribútom predovšetkým pracovnej integrácie. Obnovou pracovných zručností alebo ich náhradou budujeme nové alebo obnovené pracovné spôsobilosti a orientujeme občana so zdravotným postihnutím na trh práce. Návratom rozumieme sociálno- integráčny snahy – teda návrat do normálneho prostredia, kde človek so zdravotným postihnutím žije zmysluplným životom a svojimi intelektuálnymi i manuálnymi spôsobilosťami realizovanými v praktických činnostiach má cititeľný podiel na rozvíjaní spoločnosti, v ktorej žije.

Edukácia a rehabilitácia v zariadení IPR tvoria teda organickú jednotu, kde Edukácia v zmysle profesijnej prípravy končí po štyroch rokoch prípravy, ale proces rehabilitácie pokračuje ďalej. Rehabilitácia smeruje k zlepšeniu pracovného potenciálu zdravotne postihnutého občana a edukácia k výberu a možnosti jeho uplatnenia na trhu práce v jeho dispozičnej miere, a to je cieľ tejto edukačnej – rehabilitačnej kombinácie majúcej medzirezortný charakter. Vzdelávanie zdravotne postihnutých je neoddeliteľnou súčasťou ich integračných procesov v celej Európe a komplexná rehabilitácia je nevyhnutnou súčasťou tohto procesu s urgentnou potrebou hlavne v smere telesne postihnutých, chorých a zdravotne oslabených.

Preto je žiaduce do praktického života definitívne premietnuť koncepciu, podľa ktorej je klient so špecifickými potrebami aj bytosťou sociálnou a psychickou so všetkými atribútmi, to znamená, že proces uzdravovania možno efektívne a rozhodne nie zanedbateľne ovplyvňovať cieľavedomým pôsobením aj na faktory sociologické a psychologické, nie len somatické.

Som hlboko presvedčený, že Komplexná rehabilitácia nie je dôležitá len pre klientov so zdravotným postihnutím, ale môže znamenať výhodu pre štát a spoločnosť. Totiž pôsobením všetkých zložiek komplexnej rehabilitácie sa klient so zdravotným postihnutím stáva menej závislým na podpore štátu.

Naším cieľom je pomôcť každému z našich klientov, aby sa napriek svojim zdravotným obmedzeniam dopracoval k samostatnému, nezávislému spôsobu života a znovu nadobudol svoju osobnú dôstojnosť. Ide vlastne o znovuodkrytie hodnoty jednotlivých ľudí a ich osobnostných predpokladov, ktoré sú také dôležité pre nich aj pre spoločnosť.

Autor: *PhDr. Dušan Piršel, riaditeľ Inštitútu pre pracovnú rehabilitáciu občanov so zdravotným postihnutím, Bratislava - Mokrohájska 1*

[Verzia článku uverejnená v Hospodárskych novinách](#)